

Państwowa Szkoła Muzyczna II st.

im. Ryszarda Bukowskiego we Wrocławiu

50-449 Wrocław ul. Podwale 68/69

tel.: 71/344-16-06

71/341-88-99

fax: 71/346-02-10

sekretariat@psmpodwale.pl

www.psmpodwale.pl

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY PAŃSTWOWEJ SZKOŁY MUZYCZNEJ II ST. IM. RYSZARDA BUKOWSKIEGO WE WROCŁAWIU na rok szkolny 2023/2024

I. CZEŚĆ TEORETYCZNA

1. PREAMBUŁA

Doświadczenia płynące z historii edukacji wskazują, że wychowanie przez sztukę jest znakomitą drogą, prowadzącą do osiągnięcia wymienionych celów. Podstawowym warunkiem sukcesu programu dydaktyczno-wychowawczego jest pełna zgoda uczących i rodziców, co do celów i metod wychowawczych. Zgodnie z Konstytucją RP rodzice są głównymi wychowawcami dzieci, a szkoła winna wspierać rodzinę w procesie wychowawczym, kultywowaniu uniwersalnych wartości i pielęgnowaniu tradycji. Dlatego współpraca powinna opierać się na zasadach partnerstwa (z uwzględnieniem oczekiwań i sugestii rodziców dotyczących wychowania) oraz na szczerości i zaufaniu.

Państwowa Szkoła Muzyczna II st. im. Ryszarda Bukowskiego we Wrocławiu obejmuje swym kształceniem uczniów w cyklu sześcioletnim oraz czteroletnim. Naszą Szkołę stanowi społeczność uczniów, ich nauczycieli oraz rodziców, a także innych pracowników, którzy dążą do tworzenia atmosfery współpracy, wzajemnego zrozumienia i szacunku. Podejmujemy działania, by młodzieży umożliwić wszechstronny rozwój osobowości, a także rozbudzać ciekawość poznawczą i wskazywać możliwości jej zaspokajania. Dążymy do tego, by uczniowie umieli rozpoznawać własne talenty, rozwijać w sobie to, co najwartościowsze, mieli świadomość możliwości realizacji własnych pragnień. Naszym zamierzeniem jest, by absolwent szkoły był człowiekiem twórczym, poszukującym i żyjącym w świecie wartości.

2. PODSTAWY PRAWNE:

- Art. 72 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- Konwencja o Prawach Dziecka – art.3, art. 19, art. 33,
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 1996r. Nr 67, poz. 329 z późniejszymi zmianami,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2017 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017–2022.

3. CHARAKTERYSTYKA SZKOŁY I JEJ ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Państwowa Szkoła Muzyczna II st. im. Ryszarda Bukowskiego we Wrocławiu została utworzona na podstawie zarządzenia Ministra Kultury i Sztuki z dnia 10 stycznia 1950 roku w sprawie przejęcia na własność Państwa niektórych prywatnych szkół artystycznych. Szkole nadano wówczas nazwę: Państwowa Średnia Szkoła Muzyczna. W 1992 r. szkole nadano imię Ryszarda Bukowskiego - kompozytora, pedagoga, publicysty i wieloletniego jej nauczyciela.

Państwowa Szkoła Muzyczna II st. im. Ryszarda Bukowskiego we Wrocławiu prowadzi kształcenie artystyczno-zawodowe w zakresie wybranych specjalizacji i specjalności muzycznych na podstawie ramowych planów nauczania obowiązujących w publicznych szkołach artystycznych.

4. MISJA I WIZJA SZKOŁY ARTYSTYCZNEJ

Misją Państwowej Szkoły Muzycznej II st. im. Ryszarda Bukowskiego we Wrocławiu jest krzewienie w młodzieży uczęszczającej na zajęcia zamiłowania do muzyki oraz pielęgnowanie postawy szacunku wobec kultury i sztuki. Naszym celem jest umożliwienie rozwoju muzycznego młodzieży, która podjęła się edukacji w szkole, a także propagowanie kultury muzycznej w lokalnym środowisku oraz w mediach społecznościowych. Chcielibyśmy aby dzięki naszym działaniom szkoła rokrocznie kształciła uczniów, którzy chcieliby rozwijać muzyczne talenty i rozszerzać wiedzę na temat zagadnień związanych z muzyką i kulturą muzyczną. Celem naszych działań jest także poszerzanie świadomości muzycznej poza murami naszej szkoły.

5. SYLWETKA ABSOLWENTA SZKOŁY

Naszym zamierzeniem jest, by absolwent szkoły był człowiekiem twórczym, poszukującym i żyjącym w świecie wartości. Chcielibyśmy by zdobyte w szkole wykształcenie pozwoliło naszym absolwentom na podjęcie studiów muzycznych i aby kształtowana tu wrażliwość muzyczna połączona z działaniami dydaktyczno-wychowawczymi pozwoliła naszym absolwentom na kontynuowanie życia związanego z muzyką, niezależnie od tego czy będzie to życie zawodowego muzyka czy melomana.

6. WARTOŚCI WAŻNE DLA SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ

Jako społeczność szkolna dążymy do tworzenia atmosfery współpracy, wzajemnego zrozumienia i szacunku. W pracy i kontaktach z młodzieżą zwracamy szczególną uwagę na miłość i szacunek do świata kultury i sztuki, oparty o historię i tradycję dziedzictwa kulturowego. Szczególnie ważne jest także zwrócenie uwagi na samorealizację poprzez aktywność artystyczną.

7. POWINNOŚCI WYCHOWAWCZE PRACOWNIKÓW PEDAGOGICZNYCH I NIEPEDAGOGICZNYCH

Do powinności wychowawczych pracowników szkoły należą przede wszystkim:

- podstawowe obowiązki dydaktyczne i administracyjno-obługowe wynikające z przepisów oświatowych,
- budowanie dobrej atmosfery podczas zajęć,
- dbanie o poprawną komunikację interpersonalną z uczniem i jego rodzicami,
- wspieranie ucznia w rozwoju osobistym i artystycznym poprzez pozytywne motywowanie, modelowanie ucznia swoim własnym zachowaniem i postawą,
- chronienie ucznia przed zachowaniami ryzykownymi,
- udzielanie pomocy w sytuacjach kryzysowych,
- posiadanie pełnej wiedzy o specjalnych potrzebach edukacyjnych ucznia,
- wykazywanie się umiejętnością dostosowania metod pracy artystycznej do potrzeb i możliwości ucznia.

8. OGÓLNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Emocjonalny rozwój ucznia

ZADANIA SZKOŁY

- pomoc w samopoznaniu i rozwijaniu poczucia własnej godności,
- rozwijanie umiejętności akceptacji siebie i rówieśników,
- budzenie empatii,
- wdrażanie postaw asertywnych,
- wskazywanie możliwości radzenia sobie ze stresem.

FORMY REALIZACJI

- indywidualna opieka nauczycieli nad uczniami wymagającymi pomocy,
- wdrażanie programów rozwijających umiejętności interpersonalne,
- diagnoza samopoczucia uczniów w klasie, grupie, szkole,
- organizowanie warsztatów związanych z problemem stresu,
- współpraca z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną.

Fizyczny rozwój ucznia

ZADANIA SZKOŁY

- prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia, zdrowego stylu życia,
- prowadzenie działań w zakresie edukacji dotyczącej profilaktyki wad postawy i schorzeń ortopedycznych, laryngologicznych – działań wynikających ze specyficznych potrzeb uczniów szkół muzycznych na poszczególnych kierunkach i etapach kształcenia,
- rozwijanie umiejętności akceptacji własnego wyglądu fizycznego.

FORMY REALIZACJI

- realizowanie i wdrażanie programów z zakresu ochrony zdrowia,
- organizowanie warsztatów związanych z kształtowaniem postaw prozdrowotnych,
- współpraca z Poradniami Fizjoterapeutycznymi i Rehabilitacyjnymi.

Rozwój społeczny ucznia

1. FUNKCJONOWANIE W GRUPIE

ZADANIA SZKOŁY

- kształtowanie umiejętności komunikowania się,
- kształtowanie umiejętności współdziałania,
- uświadamianie zagrożeń płynących z braku tolerancji.

FORMY REALIZACJI

- rozwój grupy poprzez współdziałanie i współtworzenie,
- umożliwianie uczniom wchodzenia w różne role,
- organizowanie wspólnych wyjść, wycieczek i wyjazdów,
- wspieranie inicjatyw młodzieży,
- udział w akcjach charytatywnych,
- współpraca z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną.

2. FUNKCJONOWANIE W RODZINIE

ZADANIA SZKOŁY

- kształtowanie umiejętności obserwacji i oceny relacji w rodzinie,
- pomoc w zdobywaniu umiejętności wyrażania uczuć,
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za podejmowane decyzje.

FORMY REALIZACJI

- praca wychowawcza w oparciu o współpracę z rodzicami, gdzie uczący ma prawo prosić rodziców o niezbędne informacje dotyczące warunków, w jakich żyją i pracują uczniowie,
- kultywowanie tradycji rodzinnych.

3. FUNKCJONOWANIE W SPOŁECZEŃSTWIE

ZADANIA SZKOŁY

- kształtowanie postaw obywatelskich,
- wpajanie szacunku dla tradycji, historii i symboli narodowych,
- kształtowanie umiejętności trafnej oceny zjawisk społecznych,
- wdrażanie do samorządności,
- rozwijanie poczucia przynależności do klasy, szkoły, społeczności lokalnej, ojczyzny, społeczności europejskiej.

FORMY REALIZACJI

- wprowadzenie elementów wychowania regionalnego,
- poznawanie dziejów narodowych poprzez różne działania,
- organizowanie uroczystości szkolnych związanych ze świętami narodowymi oraz kultywującymi tradycje narodowe,
- wycieczki programowe,
- działalność w samorządzie szkolnym, działalność koncertowa dla środowiska lokalnego, udział w koncertach dla dzieci i młodzieży wrocławskich szkół i przedszkoli.

Aktywność twórcza i rozwój zdolności ucznia

ZADANIA SZKOŁY

- rozwijanie twórczego myślenia,
- budzenie ciekawości poznawczej,
- pomoc w odkrywaniu własnych możliwości i zdolności,
- inspirowanie do samodzielnej twórczości,
- rozwijanie uzdolnień artystycznych,
- umożliwianie prezentacji osiągnięć artystycznych.

FORMY REALIZACJI

- indywidualny charakter pracy na lekcjach instrumentu,
- udział w konkursach i przesłuchaniach,
- możliwość uczestniczenia w zajęciach nadobowiązkowych,
- wspólne muzykowanie w zespołach,

- warsztaty muzyczne,
- lekcje mistrzowskie z wirtuozami,
- zajęcia pod kierunkiem profesorów Akademii Muzycznej oraz mistrzów środowiska muzycznego,
- prezentacje różnych form ekspresji artystycznej (inscenizacje, audycje, koncerty),
- uwzględnienie w programach dydaktyczno – wychowawczych programów wyzwalających twórczą aktywność.

Uczestnictwo ucznia w życiu kulturalnym

ZADANIA SZKOŁY

- przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym,
- kształtowanie postawy odbiorcy kultury,
- rozbudzanie zainteresowania sztuką.

FORMY REALIZACJI

- organizowanie koncertów uczniowskich orkiestr, zespołów i solistów,
- udział w koncertach lokalnych w kraju i za granicą,
- uczestnictwo w koncertach Narodowego Forum Muzyki oraz innych znaczących instytucji muzycznych.

Edukacja czytelnicza i medialna ucznia

ZADANIA SZKOŁY

- kształtowanie umiejętności odczytywania różnorodnych form kultury,
- przygotowanie do samodzielnego poszukiwania potrzebnych informacji i materiałów do lekcji,
- przygotowanie do krytycznego odbioru przekazów medialnych,
- kształtowanie szacunku dla polskiego dziedzictwa kulturowego.

FORMY REALIZACJI

- śledzenie na bieżąco wydarzeń kulturalnych i ich interpretacja,
- edukacja medialna,
- stosowanie aktywizujących metod pracy na lekcjach,
- praca projektowa wymagająca zbierania i selekcjonowania informacji.

Przyjazna szkoła

ZADANIA SZKOŁY

- zapewnienie poczucia bezpieczeństwa w szkole,
- kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania,
- kształtowanie wrażliwości estetycznej.

FORMY REALIZACJI

- właściwe reagowanie na krzywdę i przejawy agresji,
- przestrzeganie praw i obowiązków ucznia,
- indywidualne podejście do ucznia,
- aranżowanie sytuacji wskazujących wzorce zachowań.

Edukacja ekologiczna

ZADANIA SZKOŁY

- propagowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie etycznej postawy wobec przyrody,
- uświadamianie zagrożeń cywilizacyjnych.

Powinności i treści wychowawcze właściwe dla zajęć edukacyjnych

Nauczyciel na każdej lekcji powinien własną postawą i przez stwarzanie konstruktywnych sytuacji wychowawczych:

- uczyć systematyczności, dokładności, punktualności, tolerancji, przestrzegania obowiązujących norm, podnosić poczucie własnej wartości uczniów i dążyć do wypracowania przez nich samokrytycyzmu,
- uczyć poprawnej komunikacji i współpracy w grupie,
- zapoznawać z zasadami kultury życia codziennego,
- uczyć troski o własne zdrowie i bezpieczeństwo,
- dbać o kulturę języka uczniów.

Współpraca z rodzicami

Rodzice są integralną częścią społeczności szkolnej. Szkoła wspiera rodzinę w procesie wychowawczym, kultywowaniu uniwersalnych wartości i pielęgnowaniu tradycji. Rodzice mają prawo do:

- znajomości szkolnego programu wychowawczego (wraz z partycypacją w tworzeniu tego dokumentu),
- znajomości szkolnego zestawu programów nauczania,
- znajomości zadań i zamierzeń dydaktyczno-wychowawczych,
- znajomości dokumentów prawnych regulujących funkcjonowanie szkoły,
- w szczególności wewnątrzszkolnego systemu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów, rzetelnej informacji na temat zachowania swojego dziecka, jego postępów i przyczyn ewentualnych trudności w nauce,
- uzyskiwania informacji i porad w sprawach wychowania i dalszego kształcenia swoich dzieci.

Zapraszamy rodziców do wspólnych działań na rzecz uczniów i szkoły przede wszystkim poprzez:

- spotkania indywidualne z nauczycielami,

- kontakty korespondencyjne (listy, maile),
- spotkania rodziców z ekspertami zajmującymi się problemami rozwoju młodzieży oraz wskazującymi metody postępowania w różnych sytuacjach,
- wybór reprezentantów do Rady Rodziców,
- udział w uroczystościach klasowych i szkolnych, występach artystycznych, koncertach i audycjach muzycznych,
- zaangażowanie w społeczną organizację przedsięwzięć szkolnych (koncerty, spotkania, projekty),
- udział w upiększaniu klas,
- udział w realizowaniu programu wychowawczego.

Rodzice są zobowiązani do:

- dbania o właściwe wywiązywanie się dziecka z obowiązków szkolnych,
- uczestniczenia w zebraniach szkolnych,
- utrzymywania kontaktu z nauczycielami szkoły.

II. CZĘŚĆ PRAKTYCZNA

1. WNIOSKI Z EWALUACJI PROGRAMU Z POPRZEDNIEGO ROKU SZKOLNEGO

Zgodnie z założeniami programu wychowawczego PSM II st. im. R. Bukowskiego we Wrocławiu realizacja poszczególnych obszarów podlega ewaluacji. Szkolny Program Profilaktyczno – Wychowawczy przyjęty w PSM II st. im. R. Bukowskiego był realizowany w sposób prawidłowy i efektywny, a ewaluacja ukazała prawidłowe działania szkoły we wszystkich zaplanowanych obszarach. W związku z tym oraz pozytywną opinią Rady Pedagogicznej (w czerwcu 2023) został on uaktualniony i uzupełniony o rekomendacje CEA na 2023/2024. Ponadto zostały zaplanowane nowe formy realizacji, m.in. na podstawie Kalendarza wydarzeń.

Sposoby wykorzystane w roku szkolnym 2022/23 opierały się przede wszystkim na badaniu opinii uczniów, rodziców oraz nauczycieli. W ramach konsultacji przeprowadzono kwestionariusze ankiety z uczniami i rodzicami w formie jakościowej (technika wywiadu swobodnego). Nauczyciele zostali poddani badaniu w formie ankiety elektronicznej. Przeprowadzono również rozmowę z opiekunem Samorządu Szkolnego oraz szkolnym psychologiem. Na tej podstawie wysnuto następujące wnioski dotyczące działań na kolejny rok szkolny:

- potrzeba kontynuacji stałego dyżuru psychologa w szkole,
- potrzeba regularnych konsultacji dla uczniów, które byłyby wsparciem w sytuacjach kryzysowych,
- kontynuacja organizacji warsztatów dla uczniów oraz nauczycieli w przestrzeni szeroko rozumianego rozwoju artystycznego.

2. PRIORYTETY WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNE CEA NA ROK SZKOLNY 2023/2024

Wzmocnienie prawidłowej komunikacji interpersonalnej w indywidualnej relacji nauczyciel - uczeń podczas artystycznych zajęć edukacyjnych

Indywidualna relacja mistrz - uczeń w szkołach artystycznych stawia przed nauczycielami szczególne wymagania, związane z kształtowaniem odpowiedniej (pod względem dydaktycznym) oraz bezpiecznej (pod względem psychologicznym) interakcji. Lekcja indywidualna lub w małej grupie uczniów bezsprzecznie powinna być prowadzona z uwzględnieniem specyfiki funkcjonowania psychofizycznego uczniów oraz zagwarantowania dzieciom i młodzieży indywidualizowanego podejścia, w tym rozpoznawania ich potrzeb i możliwości oraz dostosowania do nich swoich metod pracy.

Tego rodzaju interakcja jest możliwa, jeśli nauczyciel wykorzystuje skuteczne sposoby porozumiewania się, oparte na takich umiejętnościach jak: 1) umiejętność słuchania ucznia, 2) reagowanie na jego komunikaty – zarówno werbalne jak i niewerbalne, 3) empatyczne podejście do ucznia uwzględniające wielopoziomą chęć poznania ucznia i 4) umiejętność rozpoznawania jego potrzeb poznawczych i innych m.in. społecznych, emocjonalnych czy motywacyjnych. W komunikacji z uczniem zdecydowanie nie powinno mieć miejsca m.in.: obrażanie ucznia, wyśmiewanie go, ironiczne krytykowanie, katastrofizowanie i generalizowanie wynikające z zauważonych braków lub niedoskonałości w funkcjonowaniu i umiejętnościach ucznia, prześmiewcze porównywanie do innych. Tego rodzaju przykłady negatywnych komentarzy wpisują się w zachowania o charakterze przemocy psychicznej.

Z uwagi na deklaracje części młodzieży uczącej się w szkołach muzycznych II stopnia (12 % uczniów) oraz z uwagi na bieżące skargi ze strony rodziców i uczniów szkół plastycznych i baletowych – istnieje prawdopodobieństwo, że wśród pewnej grupy nauczycieli pojawiają się nieprawidłowe postawy i zachowania, które przyczyniają się do odczuwania silnego dyskomfortu w indywidualnej relacji z nauczycielem.

Niniejszy priorytet ma na celu uwrażliwienie nauczycieli - a szczególnie nauczycieli instrumentalistów i wokalistów w szkołach muzycznych, nauczycieli przedmiotów plastycznych udzielających korekt prac plastycznych, nauczycieli tańca w szkołach baletowych - na wykorzystywanie w swojej pracy pełnego wachlarza kompetencji psychologicznych, które stanowią jeden z trzech fundamentalnych filarów kompetencji, obok kompetencji specjalistycznych i dydaktycznych, wymaganych od nauczycieli wszystkich szczebli i wszystkich typów kształcenia. Kompetencje psychologiczne w największym stopniu odwołują się do umiejętności empatycznej komunikacji opartej na podmiotowym i zindywidualizowanym traktowaniu każdego ucznia.

Wyposażenie ogólnokształcących szkół artystycznych w podstawowe narzędzia diagnozy psychologicznej i pedagogicznej

Do systematycznego wykonywania w środowisku szkolnym działań diagnostycznych w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej i działalności wychowawczo-profilaktycznej obligują odpowiednie przepisy prawa oświatowego.

W zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej Obwieszczenie MEN z dnia 9.07.2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2020, poz. 1280) wskazuje na: A) obowiązek rozpoznawania/diagnozowania m.in. indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych i uwarunkowań środowiskowych ucznia (§ 2 ust. 1); mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień (§ 20 ust. 1 pkt. 2); przyczyn niepowodzeń szkolnych (§ 20 ust. 1 pkt. 3); ryzyka wystąpienia dysleksji (§ 20 ust. 2 pkt. 2); B) zadania pedagoga szkolnego i specjalnego oraz psychologa w szkole polegających na prowadzeniu badań i działań diagnostycznych uczniów (§ 24 pkt. 1 oraz § 23a Rozporządzenia MEN z dnia 22.07.2022); C) zadania nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów w zakresie współpracy z poradnią w procesie diagnostycznym i postdiagnostycznym (§ 20 ust. 1 pkt. 5).

W zakresie działalności wychowawczo-profilaktycznej Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe wskazuje na podstawę opracowania programu wychowawczo-profilaktycznego, którą stanowią wyniki corocznej diagnozy (art. 26 ust. 2). Za przeprowadzenie diagnozy odpowiedzialny jest dyrektor szkoły lub placówki albo upoważniony przez niego pracownik szkoły/placówki (art. 26 ust. 3). Natomiast Rozporządzenie MEN z 22.01.2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. 208, poz. 214) doprecyzowuje, iż podstawę do podejmowania działalności wychowawczo-profilaktycznej stanowi diagnoza w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników ryzyka (...), dotycząca uczniów i wychowanków,

rodziców lub opiekunów, nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły lub placówki, opracowana w każdym roku szkolnym, w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia roku szkolnego (§ 6 ust. 2). Wszelkie działania wynikające z diagnozy szkoła lub placówka uwzględnia w programie wychowawczo-profilaktycznym (§ 6 ust. 5).

W związku z powyższym rekomenduje się wyposażenie szkół artystycznych, a szczególnie gabinetów psychologa i pedagoga szkolnego oraz pedagoga specjalnego, w specjalistyczne narzędzia diagnostyczne, takie jak testy, kwestionariusze, skale, baterie metod i in., umożliwiające przeprowadzanie diagnoz w wymiarze indywidualnym i grupowym. Potrzebę zakupu narzędzi diagnostycznych zgłasza – według potrzeb – specjalista, a dyrektor przeznacza środki zgodnie z możliwościami finansowymi szkoły. W wyborze odpowiednich narzędzi diagnostycznych służą pomocą psychologdy/pedagogdy Specjalistycznych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych CEA.

Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, aspołecznych i przemocowych wśród uczniów szkół artystycznych i ich rodzin

Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, zachowań aspołecznych i przemocowych wśród uczniów należy do obowiązków każdej szkoły artystycznej, zarówno z pionem ogólnokształcącym, jak i realizującej kształcenie wyłącznie artystyczne oraz każdej bursy szkolnictwa artystycznego. Powoływany przez dyrektora szkoły zespół ds. programu wychowawczo-profilaktycznego odpowiada za opracowanie planu wychowawczo-profilaktycznego, którego harmonogram zawiera działania zaplanowane na podstawie aktualnych wyników diagnozy szkolnej. Działania te mogą wpisywać się merytorycznie m.in. w dwa ogólnopolskie programy wieloletnie – *Rządowy Program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem Bezpieczniej im. W. Stasiaka na lata 2022-2024* prowadzony przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz *Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie* prowadzony przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej.

3. DIAGNOZA AKTUALNYCH POTRZEB I ZAGROŻEŃ SZKOŁY

1) Wprowadzenie

Kluczem do opracowania programu wychowawczo-profilaktycznego jest przeprowadzona szczegółowa diagnoza aktualnych potrzeb i zagrożeń bezpośrednio dotyczących społeczności Państwowej Szkoły Muzycznej II stopnia im. Ryszarda Bukowskiego we Wrocławiu. Wyniki badań stanowią bazę do opracowania propozycji oddziaływań edukacyjnych, informacyjnych, wychowawczych oraz profilaktycznych w ramach programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

2) Czas i miejsce badania

Diagnoza obrazuje aktualny stan potrzeb i zagrożeń zaobserwowanych we wrześniu 2023 roku, jak również opiera się na wynikach i wnioskach płynących z ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego w ubiegłym roku szkolnym. Badania zostały przeprowadzone w formie hybrydowej - część badań miała miejsce bezpośrednio w budynku PSM Podwale, podczas gdy inne odbyły się w formie on-line.

3) Grupa badawcza

Poprzez docelową grupę badawczą rozumie się społeczność szkolną (pracownicy pedagogiczni i niepedagogiczni, uczniowie klas 1-6), a także osoby bezpośrednio z nią związane (tj. rodzice i opiekunowie). W celu zdiagnozowania potrzeb, trudności, zagrożeń występujących w PSM Podwale, badaniami zostali objęci reprezentanci wszystkich ww. grup.

4) Metody diagnozy

W celu zdiagnozowania aktualnych potrzeb i zagrożeń szkoły zastosowano szereg metod i narzędzi badawczych. Aby jak najrzetelniej poznać specyfikę funkcjonowania PSM Podwale, a tym samym – problemy, trudności i potrzeby całej społeczności, badania prowadzone były w paradygmacie ilościowo-jakościowym. Zastosowanymi metodami badawczymi były m.in. analiza dokumentów, wywiad, obserwacja, ankieta.

Pierwszym krokiem była analiza zeszłorocznego programu wychowawczo-profilaktycznego PSM oraz dokonanie jego ewaluacji. Zapoznano się również z wytycznymi CEA odnośnie priorytetów wychowawczo-profilaktycznych na bieżący rok szkolny.

W związku z wpłynięciem orzeczeń o niepełnosprawności uczniów i opinii – dokonano analizy dokumentów, opinii, zaświadczeń lekarskich itd. W celu jak najbardziej optymalnego dostosowania wymagań edukacyjnych do możliwości uczniów z niepełnosprawnościami oraz zapewnienia im odpowiedniej opieki psychologiczno-pedagogicznej – pozostaje się w stałym kontakcie z rodzicami.

W celu poznania funkcjonowania społeczności szkolnej dokonano analizy informacji znajdujących się w przestrzeni wirtualnej. Cennym źródłem danych okazała się rzetelnie prowadzona strona internetowa szkoły,

media społecznościowe, obserwacja funkcjonowania uczniów na terenie szkoły oraz relacji między pracownikami i uczniami, a także nieformalne rozmowy i konsultacje, zawierające elementy wywiadu.

Dodatkowo skonstruowane zostały ankiety skierowane do nauczycieli oraz do uczniów. Narzędzie to zawierało w sobie elementy zarówno w formie pytań otwartych jak i zamkniętych. Ankiety dla pracowników pedagogicznych zostały przeprowadzone w formie on-line. Utworzono je w formularzu Google i przesłano za pośrednictwem poczty pracowniczej. Natomiast badania w grupie uczniów prowadzone są hybrydowo – część odbywa się stacjonarnie w ramach konsultacji psychologicznych, jak również za pośrednictwem ankiety on-line skierowanej do uczniów.

5) Wnioski z badań

Wyniki przeprowadzonej diagnozy wskazują na najczęstsze trudności i problemy obserwowane przez nauczycieli wśród uczniów tj.: trudności z koncentracją, nieumiejętne radzenie sobie w sytuacjach ekspozycji społecznej, zaniżone poczucie własnej wartości, trudności z organizacją pracy i podziałem obowiązków, przemęczenie i przeciążenie uczniów, nadmiar obowiązków w szkole ogólnokształcącej, brak czasu na systematyczne ćwiczenie, stany depresyjne, trudności z konstruktywnym radzeniem sobie z porażką i krytyką, zmienny poziom motywacji, brak wystarczającego wsparcia społecznego.

Obserwacje nauczycieli znajdują również potwierdzenie w wypowiedziach uczniów, którzy deklarowali na podstawie samoopisu: lęk, niepokój, stres, trema, obniżony nastrój i smutek, poczucie osamotnienia, trudności z organizacją czasu, brak chęci do życia, trudności i niepowodzenia szkolne, trudności w relacjach rówieśniczych i rodzinnych, natłok myśli, nadmierne przejmowanie się wszystkim.

Na podstawie regularnie odbywających się indywidualnych konsultacji psychologicznych z chętnymi uczniami dostrzega się również trudności wynikające z doświadczanego lęku i niepokoju, obniżonego nastroju, zamartwiania się, trudności szkolnych, zachowań o charakterze obsesyjno-kompulsywnym, trudności wynikających z niezrozumienia cech osobowościowych i specyfiki funkcjonowania osób o wysokiej wrażliwości, z troskania o sprostanie wymaganiom, trudności związane z ekspozycją społeczną, brak wiary w siebie i zaniżona samoocena, porównywanie się do rówieśników. Niektórzy uczniowie z pierwszych klas deklarowali także trudności natury adaptacyjnej związane ze zmianą szkoły i różnicą w stawianych wymaganiach w porównaniu do PSM I stopnia.

Optymizmem napawa fakt, że w obliczu trudności większość uczniów deklarowała, że może liczyć na wsparcie i pomoc swojego nauczyciela prowadzącego. Otwarta postawa nauczycieli wobec uczniów i ich problemów prawdopodobnie jest rezultatem tego, że ponad połowa pedagogów określa siebie jako osoby, które w pełni się realizują i spełniają w roli pedagoga, czują, że to, co robią jest ich powołaniem, a 1/3 deklaruje satysfakcję i radość z wykonywanej pracy. Większość nauczycieli deklaruje również troskę o budowanie relacji uczeń – nauczyciel opartej na zaufaniu. Wśród udzielonych odpowiedzi dotyczących sposobów budowania życzliwej relacji z uczniami podczas zajęć, nauczyciele wymieniają: troskę o pozytywne nastawienie wobec ucznia, reagowanie uśmiechem na korytarzu i podczas zajęć, spokojny ton głosu podczas tłumaczenia, unikanie pochopnych negatywnych ocen, troskę o docenianie postępów, budowanie realnego i obiektywnego wizerunku pedagoga w oczach ucznia (dzielenie się swoimi porażkami, ale też sukcesami na drodze własnej edukacji muzycznej), reagowanie na bieżące sygnały płynące ze strony ucznia (rozmowa indywidualna po grupowych zajęciach na tematy dotyczące trudności szkolnych, osobiste, trudności w relacjach z innymi pedagogami), prowadzenie krótkiej, luźnej rozmowy z uczniem na początku każdych zajęć indywidualnych, troskę o budowanie integracji podczas zajęć grupowych (stworzenie grupy klasowej w mediach).

Dodatkowo zdecydowana większość uczniów w ankietach potwierdziła zasadność dyżuru psychologicznego w szkole i wyraziła gotowość skorzystania z indywidualnych konsultacji w razie doświadczania trudności.

Na podstawie przeprowadzonych ankiet, rozmów, jak również obserwacji w szkole, nie zauważa się obciążenia ryzykiem występowania zachowań o charakterze przemocowym, ryzykownym czy aspołecznym. Optymizmem napawa fakt, że żaden z nauczycieli w ubiegłym i bieżącym roku szkolnym nie zauważył ani razu uczniów pijących alkohol, palących papierosy, sięgających po narkotyki na terenie szkoły. Nie zauważono również aktów przemocy, ani zachowań agresywnych. Uzyskane wyniki mają również potwierdzenie w odpowiedziach udzielonych przez uczniów. Jest to bardzo mocnym punktem szkoły, świadczącym o możliwości kształcenia się dzieci i młodzieży w spokojnym i bezpiecznym środowisku.

Szkoła stara się również nieustannie zapewniać wsparcie i pomoc uczniom posiadającym opinie bądź orzeczenia z PPP, umożliwiając im (w zależności od potrzeb i możliwości psychofizycznych) indywidualne podejście. W szkole jest niewielkie grono uczniów posiadających takie opinie lub orzeczenia, niemniej jednak dostrzega się konieczność psychoedukacji, a także współpracy i zaangażowania całej społeczności szkolnej.

Oprócz tego, cennym źródłem informacji jest też strona internetowa szkoły oraz prowadzone media społecznościowe. Na ich podstawie można stwierdzić, że uczniowie mają możliwość bieżącego dostępu do informacji, ale też aktywnego uczestnictwa w życiu szkoły (koncerty, wydarzenia, warsztaty, wybory do samorządu itd.). Wszystkie relacje związane z sukcesami i osiągnięciami uczniów są publikowane, co pozytywnie i motywująco może wpływać na uczniów i zachęcać ich do dalszej pracy. Wspierane jest również poczucie własnej wartości uczniów. Analiza treści zawartych w przestrzeni wirtualnej wskazuje także na troskę i dążenie do stworzenia jak najlepszej oraz bardzo życzliwej atmosfery panującej w szkole, sprzyjającej prawidłowemu rozwojowi artystycznemu.

Dodatkowo warunki lokalowe szkoły, jej wystrój, położenie mogą mieć bardzo pozytywny wpływ na samopoczucie osób w niej przebywających, co znajduje potwierdzenie w opiniach zarówno uczniów, jak i nauczycieli.

Równocześnie z obserwacji oraz wywiadu zauważa się dobrą organizację pracy, klarowność zasad panujących w szkole, życzliwe stosunki między pracownikami, dobry przepływ informacji, serdeczny kontakt z pracownikami niepedagogicznymi, dyrekcją szkoły itp.

6) Czynniki chroniące

Na podstawie przeprowadzonych badań w formie wywiadu, obserwacji, analizy dokumentów, ankiety można wyróżnić następujące czynniki chroniące:

I. Indywidualne czynniki chroniące (psychologiczne) dotyczące uczniów:

- wysoki poziom aspiracji, satysfakcja z edukacji muzycznej,
- chęć rozwoju artystycznego, pasja płynąca z muzykowania,
- umiejętna organizacja czasu i zarządzanie obowiązkami,
- ciekawość poznawcza,
- dobry poziom motywacji wewnętrznej,
- wiara we własne możliwości i poczucie własnej wartości,
- punktualność.

II. Rodzinne czynniki chroniące:

- gotowość rodziców do współpracy,
- wsparcie ze strony najbliższych (np. poprzez udział w koncertach itd.).

III. Środowiskowe czynniki chroniące, związane ze szkołą:

- przekonanie wśród większości nauczycieli o zasadności i konieczności opieki psychologicznej w szkole,
- gotowość nauczycieli do współpracy z psychologiem,
- gotowość nauczycieli do udzielenia uczniom pomocy w sytuacji kryzysu,
- życzliwa atmosfera panująca w szkole,
- serdeczne relacje z uczniami,
- obecność psychologa w szkole – dostępność indywidualnych konsultacji,
- rosnąca świadomość wielu nauczycieli w kwestii problemów i trudności współczesnej młodzieży,
- odczuwana satysfakcja z bycia pedagogiem,
- brak dostępności używek,
- brak aktów agresji, przestępczości, wandalizmu,
- dobre warunki lokalowe szkoły,
- dobra organizacja pracy,
- szkolenia BHP dla nowych pracowników szkoły,
- zwyczaj oprowadzania nowych uczniów po szkole.

IV. Czynniki chroniące, związane ze środowiskiem rówieśniczym:

- możliwość współdzielenia pasji i zainteresowań muzycznych,
- liczne przyjaźnie i koleżeństwo.

7) Czynniki ryzyka

Na podstawie przeprowadzonych badań w formie wywiadu, obserwacji, analizy dokumentów, ankiety przeprowadzonych badań, można wyróżnić następujące czynniki ryzyka:

I. Indywidualne czynniki ryzyka (psychologiczne), dotyczące uczniów:

- niska samoocena, brak wystarczającej wiary we własne możliwości,
- nieumiejętne radzenie sobie z porażką,
- brak umiejętności radzenia sobie z tremą i stresem scenicznym,
- nieefektywna organizacja pracy,
- zmęczenie i poczucie przeciążenia z powodu nadmiaru obowiązków,
- apatia, przygnębienie,
- wycofanie, wyobcowanie, nieśmiałość,
- niski poziom motywacji wewnętrznej – kontynuowanie edukacji muzycznej z poczucia obowiązku lub ze względu na rodziców,

- trudności z koncentracją.

II. Rodzinne czynniki ryzyka:

- brak wystarczającego wsparcia ze strony najbliższych.

III. Środowiskowe czynniki ryzyka związane ze szkołą:

- brak zrozumienia i wsparcia ze strony nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących,
- brak wystarczającej świadomości wśród części nauczycieli odnośnie zagrożeń i problemów współczesnej młodzieży,
- kradzieże pojawiające się na terenie szkoły,
- brak satysfakcjonującej możliwości nawiązania bliższej relacji z uczniami w przypadku prowadzenia zajęć grupowych.

IV. Czynniki ryzyka związane ze środowiskiem rówieśniczym:

- niewystarczająco satysfakcjonujące więzi społeczne (brak integracji między uczniami).

8) Podsumowanie

Z powodu zróżnicowania niektórych odpowiedzi, nie zawsze można w sposób jednoznaczny dokonać podziału na czynniki ryzyka i czynniki chroniące. Z tego względu niektóre czynniki zostały zakwalifikowane do obu ww. kategorii. Jest to spowodowane tym, że społeczność szkolna jest zróżnicowana; zasoby dotyczące poszczególnych osób mogą się znacząco różnić. Jest zatem wskazane, aby w sposób kompleksowy podejść do tematu i stosować profilaktykę, mając na celu uwzględnienie potrzeb jak największej grupy osób.

4. CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE PLANU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO W ROKU SZKOLNYM 2023/2024 WYNIKAJĄCE Z DIAGNOZY

Na podstawie wniosków uzyskanych w wyniku przeprowadzonej diagnozy wśród społeczności Państwowej Szkoły Muzycznej II stopnia im. Ryszarda Bukowskiego we Wrocławiu oraz zaleceń CEA zostały sformułowane następujące cele ogólne i szczegółowe pracy wychowawczo-profilaktycznej na rok szkolny 2023/24:

- 1) Rozwijanie sfery emocjonalnej uczniów poprzez działania mające na celu budowanie odporności psychicznej uczniów, uczenie radzenia sobie ze stresem i porażkami oraz budowanie świadomości na temat swoich emocji.
- 2) Wspieranie rozwoju społecznego uczniów poprzez stwarzanie warunków do integracji społeczności szkolnej, uczestnictwa w życiu kulturalnym, uczenie prawidłowego funkcjonowania w relacjach społecznych oraz działanie mające na celu stymulowanie postaw kulturotwórczych, proekologicznych, obywatelskich i prospołecznych.

- 3) Rozwijanie sfery intelektualnej (poznawczej) u uczniów oraz wspieranie ich rozwoju artystycznego poprzez działania mające na celu rozpoznanie i stymulowanie zdolności, zainteresowań i możliwości uczniów.
- 4) Kształtowanie właściwego rozwoju moralnego/duchowego uczniów poprzez działania promujące wartości indywidualne i etyczne, uczenie zasad kultury osobistej, dobrego wychowania.
- 5) Wspieranie rozwoju fizycznego uczniów poprzez promowanie zasad zdrowego stylu życia, budowanie świadomości na temat BHP muzyka (działania mające na celu stwarzanie warunków minimalizujących ryzyko wystąpienia choroby zawodowej, problemów zdrowotnych charakterystycznych dla działalności muzyka), ograniczanie ryzyka wystąpienia zachowań niepożądanych (w tym - profilaktyka uzależnień).
- 6) Zapewnianie bezpieczeństwa w społeczności szkolnej poprzez stwarzanie higienicznych warunków pracy i nauki zgodnych z zasadami BHP.
- 7) Rozwijanie kompetencji psychologicznych i wychowawczych nauczycieli.
- 8) Realizowanie pomocy pedagogiczno-psychologicznej poprzez stwarzanie warunków edukacyjnych dostosowanych do możliwości psychofizycznych uczniów, prowadzenie szkolnego poradnictwa oraz pedagogizację rodziców.
- 9) Realizowanie bieżącego wsparcia pedagogiczno-psychologicznego poprzez zapewnienie uczniom pomocy psychologicznej w odpowiednich formach tj. wykładów, warsztatów, prelekcji, treningów umiejętności itp. w zakresie specyficznych potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli wynikających z bieżąco zgłaszanych i pojawiających się trudności oraz sytuacji kryzysowych.

5. HARMONOGRAM KONKRETNÝCH ZADAŃ DO REALIZACJI W ROKU SZKOLNYM 2023/2024

Cele szczegółowe programu wychowawczo-profilaktycznego zostały ujęte w harmonogramie konkretnych zadań do realizacji w roku szkolnym 2023/24.

Legenda skrótów zawartych w harmonogramie:

- D – dyrekcja
- U – uczniowie
- N – nauczyciele
- R – rodzice
- WP – wszyscy pracownicy
- Ps – psycholog szkolny
- wych – strategia wychowawcza
- ed – strategia edukacyjna
- inf – strategia informacyjna
- prof – strategia profilaktyczna

I. ROZWIJANIE SFERY EMOCJONALNEJ UCZNIÓW

Cele szczegółowe:

- budowanie i wzmacnianie odporności psychicznej u uczniów (m.in. radzenie sobie z treścią, stresem, porażką),
- kształtowanie umiejętności okazywania uczuć oraz panowania nad emocjami - nauka samoregulacji,
- kształtowanie samoświadomości na temat swojej psychiki,
- wzmacnianie motywacji u uczniów,
- budowanie samooceny i poczucia własnej wartości u uczniów.

Zadania, sposób realizacji ww. celów	Grupa odbiorców	Czas realizacji	Osoby odpowiedzialne	Rodzaj strategii wychowawczo-profilaktycznej
Udział w koncertach, konkursach itd. (stwarzanie uczniom licznych możliwości publicznego występowania); wsparcie psychologa (rozmowa, konsultacja itd.)	U	IX-VIII	N, D, Ps	edu, prof
Rozmowy z nauczycielami, psychologiem, rówieśnikami na temat swoich emocji, przeżyć, trudności; udział w warsztatach, szkoleniach; nauka metod relaksacyjnych, ćwiczeń oddechowych; obserwacja uczniów	U	IX-VIII	N, Ps, inni specjaliści	edu, wych, prof

II. WSPIERANIE ROZWOJU SPOŁECZNEGO UCZNIÓW

Cele szczegółowe:

- kształtowanie pozytywnych relacji między uczniami, nauczycielami, które są oparte na szacunku i wzajemnym zrozumieniu,
- budowanie poczucia przynależności do społeczności szkolnej,
- stwarzanie uczniom okazji do uczenia się współpracy w grupie,
- kształtowanie szacunku do Ojczyzny, poszanowania wartości patriotycznych,
- kształtowanie postaw obywatelskich.

Zadania, sposób realizacji ww. celów	Grupa odbiorców	Czas realizacji	Osoby odpowiedzialne	Rodzaj strategii wychowawczo-profilaktycznej
Rozmowy, konsultacje, poradnictwo	U	W zależności od potrzeb	N, Ps, D, R	wych, ed, prof
Zadania wynikające z działalności samorządu uczniowskiego	U	IX-VIII	D, U, opiekun samorządu	wych, prof
Organizacja demokratycznych wyborów do samorządu uczniowskiego	U	IX	D	wych
Organizowanie szkolnych wydarzeń i uroczystości	U, WP	W zależności od potrzeb	D, N	wych, prof
Wspólne muzykowanie (chór, orkiestra, zespoły kameralne i instrumentalne)	U	IX-VIII	D, N	edu, prof

III. ROZWIJANIE SFERY INTELEKTUALNEJ (POZNAWCZEJ) U UCZNIÓW ORAZ WSPIERANIE ICH ROZWOJU ARTYSTYCZNEGO

Cele szczegółowe:

- wspieranie uczniów w poznawaniu własnych możliwości i zasobów intelektualnych.
- wzmacnianie ciekawości poznawczej,
- zapoznavanie uczniów z metodami gry i ćwiczeń na instrumencie,
- stymulowanie rozwoju pamięci,
- wspieranie ucznia w wypełnianiu założeń podstawy programowej – pomoc w budowaniu wiedzy ogólnomuzycznej,
- analizowanie i diagnozowanie przyczyn trudności w nauce oraz pomoc w ich przezwyciężaniu,
- organizowanie indywidualnego programu lub toku nauki zgodnie z rozporządzeniami MEN,
- kształtowanie wrażliwości muzycznej oraz wrażliwości na piękno w świecie, sztuce i wytworach pracy ludzkiej,
- wspieranie ucznia w rozwoju zainteresowań,
- kształtowanie potrzeb w dziedzinie kultury,
- kształtowanie postawy twórczej.

Zadania, sposób realizacji ww. celów	Grupa odbiorców	Czas realizacji	Osoby odpowiedzialne	Rodzaj strategii wychowawczo-profilaktycznej
Aktywizujące metody nauczania; bieżąca obserwacja uczniów	U	IX-VI	N, Ps	ed, wych

Pogadanki, konsultacje	U	W zależności od potrzeb	N, Ps	ed, wych
Organizowanie konkursów i występów artystycznych; organizowanie imprez okolicznościowych	U	IX-VI	N, D	wych, prof
Zachęcanie uczniów do brania udziału w różnych wydarzeniach kulturalnych; słuchania dzieł muzycznych; uczestniczenia w życiu muzycznym szkoły	U	IX-VIII	N, D, Ps	wych
Praca nad wykonaniem utworów podczas zajęć indywidualnych i grupowych oraz w domu	U	IX-VI	N	ed

IV. KSZTAŁTOWANIE WŁAŚCIWEGO ROZWOJU MORALNEGO/DUCHOWEGO UCZNIÓW

Cele szczegółowe:

- kształtowanie osobowości uczniów oraz wzmacnianie ich mocnych stron,
- uwrażliwianie na potrzeby innych ludzi poprzez rozbudzanie empatii i szacunku do innych,
- zachęcanie uczniów do postępowania zgodnie z zasadami etycznymi,
- kształtowanie u uczniów umiejętności oceny swoich zachowań oraz przewidywania konsekwencji własnych działań,
- kształtowanie u uczniów kultury osobistej,
- zachęcanie uczniów do poszukiwania autorytetów.

Zadania, sposób realizacji ww. celów	Grupa odbiorców	Czas realizacji	Osoby odpowiedzialne	Rodzaj strategii wychowawczo-profilaktycznej
Rozmowy indywidualne z uczniami na temat postaw, wartości, adekwatnego ubioru itd.	U	Bieżąca praca	N, R, Ps, D	ed, wych
Spotkania i rozmowy indywidualne z rodzicami, opiekunami	R	W razie potrzeb	N, D, Ps	wych, ed, prof

Budowanie autorytetu nauczyciela w szkole – uczenie szacunku, troska o przestrzegania form grzecznościowych, troska o kulturę wypowiedzi, dawanie dobrego przykładu przez nauczycieli, Świętowanie Dnia Edukacji Narodowej	N, U, R	Bieżąca praca	WP	wych
Docenianie osiągnięć i pracy wkładanej przez uczniów (nagrody, pochwały itd.)	U, R	Bieżąca praca	N, D, R	wych, prof

V. WSPIERANIE ROZWOJU FIZYCZNEGO UCZNIÓW

Cele szczegółowe:

- promowanie wśród uczniów zdrowego stylu życia oraz kształtowanie postaw odpowiedzialności za własne zdrowie, poprzez wspieranie uczniów w wyrabianiu właściwych nawyków zdrowotnych i higienicznych,
- kreowanie warunków minimalizujących ryzyko wystąpienia choroby zawodowej, problemów zdrowotnych, charakterystycznych dla działalności muzyka,
- minimalizowanie ryzyka wystąpienia zachowań niepożądanych związanych z zachowaniami o charakterze przemocowym, a także przyjmowaniem środków odurzających, substancji psychotropowych itd.

Zadania, sposób realizacji ww. celów	Grupa odbiorców	Czas realizacji	Osoby odpowiedzialne	Rodzaj strategii wychowawczo-profilaktycznej
Zwracanie uwagi i troska o prawidłową postawę ucznia podczas zajęć indywidualnych i grupowych; obserwacja uczniów.	U	IX-V	N	prof, wych
Dostosowanie planu lekcji/harmonogramu zajęć do możliwości psychofizycznych uczniów	U	IX	D	prof
Rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej poprzez udział w zajęciach z rytmiki, kształcenia słuchu, orkiestra, zespoły, zajęcia indywidualne gry na instrumencie	U	IX-VI	N	prof

Rozmowy indywidualne, grupowe, zachęcanie do podejmowania aktywności fizycznej	U	IX – VI w razie potrzeb	N, Ps	prof, ed, wych
Zwracanie uwagi/edukowanie uczniów na elementy szkodliwe dla zdrowia (np. hałas, krzyk, zbyt głośna muzyka przez słuchawki) poprzez rozmowę, podeślanie artykułu na temat zagrożeń itd.	U	IX – VI w razie potrzeb	N, Ps	prof, ed, inf
Rozmowy na temat ryzyka związanego z przyjmowaniem substancji odurzających, szkodliwych dla organizmu itd.; reagowanie/zwracanie uwagi gdy dostrzega się zachowania ryzykowne i niepożądane	U	IX – VI w razie potrzeb	WP	prof, ed, wych
Bieżąca obserwacja uczniów i czujność na pojawienie się ewentualnych zachowań ryzykownych; badania przesiewowe	U	IX-VI	WP, Ps	prof, wych
Kontakt z rodzicami w sytuacji pojawienia się zachowań ryzykownych u danego ucznia	U	W razie potrzeb	D, N, Ps	wych, prof

VI. ZAPEWNIANIE BEZPIECZEŃSTWA W SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ

Cele szczegółowe:

- stworzenie bezpiecznych i higienicznych warunków funkcjonowania na terenie szkoły,
- przestrzeganie zasad i zaleceń, obowiązujących w momencie ewentualnego wprowadzenia obostrzeń sanitarno-epidemiologicznych,
- zapoznavanie z normami i zasadami obowiązującymi w szkole.

Zadania, sposób realizacji ww. celów	Grupa odbiorców	Czas realizacji	Osoby odpowiedzialne	Rodzaj strategii wychowawczo-profilaktycznej
Monitoring na terenie szkoły	WP, U, R	IX-VIII	D	prof
Szkolenia BHP dla nowych pracowników	WP	IX	D, pracownik BHP	inf, prof

Wycieczka oprowadzająca po szkole i przygotowanie mapek budynku szkoły i rozkładu pomieszczeń	U	IX	D, wybrani U, wybrani N	ed
Weryfikacja osób wchodzących na teren szkoły (zgłoszenie się na portierni)	WP, U, R	IX-VIII	portier	prof
Edukowanie na temat zasad bezpieczeństwa w przypadku ewentualnego wprowadzenia obostrzeń w związku z COVID19 (dystans społeczny, dezynfekcja dłoni, maseczki)	WP, U, R	W razie potrzeb	WP	ed, prof
Zapoznavanie uczniów z regulaminami szkoły i egzekwowanie przestrzegania zasad	U	IX i w trakcie roku szkolnego	WP	inf, ed, wych, prof

VII. ROZWIJANIE KOMPETENCJI PSYCHOLOGICZNYCH I WYCHOWAWCZYCH NAUCZYCIELI

Cele szczegółowe:

- psychoedukacja nauczycieli - poszerzanie wiedzy na temat aktualnych problemów uczniów i chęć do poszukiwania rozwiązań pomocowych

Zadania, sposób realizacji ww. celów	Grupa odbiorców	Czas realizacji	Osoby odpowiedzialne	Rodzaj strategii wychowawczo-profilaktycznej
Konsultacje, pogadanki, wymiana doświadczeń, udział w szkoleniach, zaznajamianie się z fachową literaturą pedagogiczno-psychologiczną, wskazywanie możliwości udziału w szkoleniach w specjalistycznych placówkach	N, Ps	W razie potrzeb	N, Ps, inni specjaliści	ed, prof

VIII. REALIZOWANIE POMOCY PEDAGOGICZNO-PSYCHOLOGICZNEJ

Cele szczegółowe:

- dostosowywanie metod, form kształcenia do możliwości psychofizycznych uczniów,

- pedagogizacja rodziców,
- diagnozowanie środowiska szkolnego - potrzeb, trudności i stanu psychicznego uczniów,
- inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i/lub interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych wynikających z w/w zdiagnozowanych potrzeb, trudności i stanu psychicznego uczniów.

Zadania, sposób realizacji ww. celów	Grupa odbiorców	Czas realizacji	Osoby odpowiedzialne	Rodzaj strategii wychowawczo-profilaktycznej
Analiza dokumentów i przestrzeganie zaleceń (opinie, orzeczenia)	D, N, Ps	W zależności od sytuacji	D, Ps, N	prof, ed
Konsultacje (np. rodziców z nauczycielami, psychologiem), pogadanki, udział w szkoleniach, zaznajamianie się z fachową literaturą pedagogiczno-psychologiczną, wymiana maili, rozmowy telefoniczne	R, N, Ps	W zależności od potrzeb	N, Ps	ed, wych, prof, inf
Prowadzenie badań przesiewowych, tworzenie ankiet, współpraca z innymi placówkami	U, R, N	IX -X oraz w trakcie bieżącej pracy	Ps we współpracy i w porozumieniu z N, D	prof

6. PLAN EWALUACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO DO WYKONANIA NA KONIEC ROKU SZKOLNEGO

Analiza realizacji zadań z harmonogramu zawartego w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym z podziałem na przyjęte strategie odbędzie się na podstawie:

I. EWALUACJI KSZTAŁTUJĄCEJ:

- kalendarza wydarzeń umieszczonego na stronie internetowej Szkoły,
- uzyskania informacji o przebiegu realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego według deklarowanego czasu realizacji poszczególnych zadań wynikających z Programu Wychowawczo - Profilaktycznego, poznanie ewentualnych trudności i braków, które występują w trakcie realizacji (raz w roku),
- rozmowy z psychologiem szkolnym na zakończenie każdego półrocza (ewentualnie w formie ankiety),
- rozmowy (wywiad) z przedstawicielami Rady Rodziców na zakończenie każdego półrocza.

II. EWALUACJI KOŃCOWEJ (SUMUJĄCEJ):

- sprawozdań z działalności poszczególnych sekcji - na zakończenie roku szkolnego,
- dokonanie oceny w zakresie wiedzy i umiejętności nabytych przez uczestników Programu Wychowawczo-Profilaktycznego po zrealizowanych zaplanowanych działaniach – na podstawie ankiety przeprowadzonej wśród uczestników na zakończenie roku szkolnego,
- dokonanie oceny w zakresie stopnia realizacji założonych celów Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- przedstawienia Radzie Pedagogicznej sprawozdania z realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego w PSM II st. im. R. Bukowskiego we Wrocławiu za rok 2023/2024.

Program został uchwalony przez Radę Rodziców w dniu 27.09.2023 r. i uzgodniony z Radą Pedagogiczną w dniu 28.09.2023.